Beern

Tveir Bæklingar

Skálh. 1691

J. 240.

Tveir ágiæter

Bæklingar

1. KROSS SKOLE.
2. EILIFDAREN-nar Vmþeinking.

Vtlagder a Islendsku/ af S. THORsteine Illugasyne / ad Vóllum/ Profaste i Vædlu Þinge.

Prentader i Skalh.
Anno M. DC. XCI.

Matth. 11.

Taked a ydur mitt Ok z læred af mier / þviad eg em Hogvær og ap Hiarta Lijtelætur / og munud þier Hvÿld þinna Saalum ydrum / þviad mitt Ok er sætt/ og mÿn Byrde er liett.

KROSS Skole.

KOm þu hier j þeñañ opna Kroſſ-Skoola/ þu minn elſkulege. Kroſſbere/ og lærdu þad ſem hier er allra Naudſynlegaſt ꝛ gagnlegaſt ad vita under þyñu Kroſſe.

Giættu vel og vandlega ad þeirre Fyrſtu Kroſſ Lectiu/ ſem ſvo hliodar.

Riett ſa Chriſteñ reyniſt hier/ og ræker Trwna hreina/Normung biſt ad heim ſæker / Hiartad twiſta Mædan ſkier.

VOr blessade Endurlausnare Herrañ JEsus Christus framseter ess þessa fyrstu Kross Lectiu, hia Matth. 10. 38. Seigionde / Hvör hañ tekur eige siñ Kross a sig / og fylger mier epter / sa er miñ ei verdugur. Item hia Lucam 14. 27. Hvör hañ eitte ber siñ Kross og fylger mier ept er / sa getur eige miñ Lærere svein vered.

Vñ þetta verdur þu vel a minntur i þinne Skyrn / i hvørre þu verdur Teiknadur i þitt Andlit og a þitt Brioſt / med Kross Teikne / hvad ed skiedur

þar

þar pyrer/ ad þier ber ad mist
ast/ hvgrnest þu hlytur ad ga
nga undec þyna Kroſſbeſta
JEsu Christi Kroſſmerke.

Ap þeſſare þinē pyrſtu Ke
oſſ Lectiu/ ſkalltu og. ſo þad
merkia/ ad Kroſſ og Motlæte
er øllum Riettrwudum Gudo
Børnum sameigenlegt/ þar pyr
er ſeiger Læreþaderenn Augu
ſtinus ſvo / Ep vor pyrſte pa
radyſar Fader/ Adam/ med øll
um ſynum Nidium og Epter
komendum kiæme pram/ og væ
re ad ſpurdur/ hvørt þeir heþ
du hapt einungis goda Daga
j Verølldene / þa mundu þeir
viſſulega aller saman hriſta ſyn

Hłýpud og ſeigia. Æ vier høþ um aller mætt ſitia ꝥ margþøl dum og ædſkiliañlegum Hørm ungum/ og æþ ængiſt Sveitaſt Hvat þyrer villeu þa ad Gud ſkule noꝛkud ovenſulegt vid þig giøra? Hier um̃ talar eirn æþ þeim Kærdu vel og merkelega ſeigtande/ Eingeñ kiemur ſa ꝥ Tölu þrra Heilögra a Him num/ ſem ecke hefur ædur ſkr ŋdt under Chriſti Kroſſmerke Hvørneñ ſkylldu þeir utvølldu a Himnñ̃ kañaſt vid oſſ/ eþ vier þeßdum ecke Kroſſ ecked med oſſ? Þeir mundu ſañarlega ecke þeckia oſſ/ vær værum ſo ſem þramande þra þeim/ Herrann Chriſtur

Christur munde spyrla/hvar er hiin Pyrne Corona? Hvar er mitt Strijds Merke? Og sa sem þad kañ ecke syna / þann sama þeckter ecke Herrañ Christ ur pyrer siñ Brodur/ hvi sa sm vill med Herranum Christo j hans Rijke koma / hañ hlijtur ad hapa Herrans Christi Teikn a sijnum Lijkama/eñ hañ lijdur hañ ecke j sijnu Rijke sem skam ast sijn vegna Krossens. Og er so mikid sagt um þa pyrstu Kross Lectiu.

Hier ut ap skalltu vel læra og merkia þa adra Kross Lec tiu/ sem so hliodar.

Trwar Hendur hefur ſa/ Herranu Sixſkurþur/ er oſſ ſender Næ:mung hia/ þvi hann aþvender Kool og Þraa.

Sannlega kiemur þin Kroſſ þu Guds Barn/ aþ Hende þyna elſkulega GVDS/ þvi Gud er ſa ſem lezgur þier þiñ Kroſſ uppa/ ſo ſem þei lage David vottar Pſalm. 68. 20. Drottenn er ſa ſem Typtar þig/ 1. Cor. 11. 32. þar þ kallar þiñ og minn Herra Chriſti: bettr/ ſitt Ok/ ſem hañ legg: oſſ a Hals/ Matth. 16. 24

15. 24. og sinn Kaleik sem hann skeinker a pyrer oss / Match. 20. 23. Þar pyrer skalltu ei so peinkia / ad þinn Kross kome hier ad Høndum aff no kurskonar Hendingu/ ed ur Tilpelle/ þvi einginn Kross edur Motlæte kiemur a þessum Døgum yber þig sem Gud hefir ei pyrerseed pra Eilifd.

Eirn Maklare þegar hañ vill uppdraga eitt Kontrafey/ þa gører hañ þar uppa eckert hað Strik sem hann hefur ei adur pyrerþuxad/ so j sama Mata/ med þvi Gud vill pyrer Kross eñ giøra þig lijkañ sijns Son at Jmynd/ so skalltu visst lega

trwa/ ad hañ giører øngva
þa Rød edur Strijk med Kross
ens Spiote/sem hañ heþur ei
adur til þorna þra Eilijþd
þyrerhugad.

Nu med þvi þin Himneskur
Fader leggur þier þinn Kross
uppa/ so verttu oeþadur þat
um/ hañ leggur þier ecke þyng
ra uppa/ eñ þu gieteþ bored/
Minn kiære Broder/ hvar þin
st sa Fader / sem leggur sijnu
eigfu Barne þyngra uppa/
enn þad kañ ad bera? skyllde
þa sa Himneske Faderen þad
giøra? O ney/O ney.
Hañ er einn trwfastur Gud/
sem øngvañ lætur Freystade

añ verda yfer Megn frañ/ helldur gioͤrer hañ þa Ending a Freistingūñe/ ad Madur giete þad þolad. 1. Cor. 10. Og þad er nu sagt um̄ þa adra Kross Lectiuna.

Lær nu z Merk þrañvreg le / þu elskulege Krossberare/ þa þridiu Kross Lectiuna/ sm̄ so hlioðar.

Holla DROttens halitu Rad/ hañ ef Kross þier sender/ eg þad Botta v[illegible] ed Rad / verk[illegible] hañ gott ep ad er [illegible]gad.

Fyrer

FYrer Kross og Motlæte gl Jører Gud oss vissa z ocþæda um̃ syna Nad og Kiærleika til vor. Sa Sonur sem Fader eñ agar og aumkar sig yþer/ hañ ma vera ocþadur um̃ sinn Fødur Arþ/ Eñ þañ sem hañ lætur upram̃ hallda j synum O dygdum/og fra sier rekur veg na sinar Þriotsku z Oblydne/ sa same heþr øngva Arþsvon.

Aullum þeim Siukum sem Læknaren vonar aptur mune þar syna Heilsu og Heilbrygde heim gieþur hañ jñ þau Medi camenta edur Lækningo Dryc ke/ sem þrein... Lyfiamañ/ eñ þa sem hañ lætur liv... ...aia/ elleg ...fer ar lei...

at seiþer þeim ad eta og drec
ka þad þeir vilia/ um̃ þa er hñ
Vonarlaus. Eins j same Ma
ta/ þegar þiñ Himneskur Fad
er typtar þig/ þa mattu þar
af alyckta/ ad hañ Elskar þig
og helldur þig eñ þa þyrer sitt
Barn. Þegar sa Himneske
Læknereñ setur fram̃ fyrer þig
Krossens Bikar / þa mattu
þar af dæma/ad hañ vill þar
med lækna Siukdom þinnar
Sælar. J einu Orde/ ad seig
ia/ Hvør var þeim Himneska
Fødurnum kiærare og elsku
legre eñ hans Eingietenñ hiart
ans Sonur JEsus Christus?
Og þo lagde hañ uppa hñ þa

allra þyngstu Krossenz Byrde. Være nu ecke Krossenn Kiærleikans Merke/ þa hefde Gud Fader ecke lagt hañ uppa sinn allra kiærasta Son. Þar næst vill Gud byrer Kross ꝛ Mot læte giøra oss samlijka þm̃ Kr. ossberesta JEsu Christo/ þvi so sem eirn Brwdgume klæder sig na Brwdur eins litum Klæd nade sem hñ ber sialbur/svo er og Krossens Christi Bwnadur ep vier vilium nu lijkiast Herranum Christo/so hliotum vier ad taka liuplega a mote Krossens Bwnade/ Eg ber merk Teikn DRottens vors JEsu Christi a mijnum Lijkama/

seiger

seiger Postulen̄ Pall til Gal. 6. Capit. Pad er aïlspatte ud Pyna sem vier berum byrer Christi Saker / a vorum Eg kama. Hier kallar Postulen̄ sin̄ Kross/ Herrans Christi Te ikn/ellegar han̄ byrer Krossen̄ verde lykur Mynd hess Kross besta Christi. Ef vier vilium im rijkia med Christo/ha bliotum vier hier pyrst ad lyda med hönum/ Rom. 8. Ep vier vilium med Christo lisa/ ha bliotum vier pyrst m; hön̄ ad deya. Ep vier viliū m; Christo uppbara til Himna/ha bliotum vier byrst med hönum ad nidurstiga til Helvijtis /

pad er / ad reina þær þyngslu Hörmungarenn' Motlætingar.

J þridia maata vill Gud m3 Krosse z Motlætingū reina oss Syr. 2. lijka sem Gulled fyr er Elldenū reinest/ so lijka ver da þeir enn sömu sem Gude þocknast/ fyrer Elld hryggð-arennar reinder.

Pegar Madur vill reina eitt Kier/ hvørt pad er heillt eda brotned/ hvørt pad er tomt eda fullt/ pa bankar Madr uppa pad. So og lika/ pegar Gud klappar med Krossens Hamre uppa Manneskiuna / hvørre lijkt verdur vid eitt Kier / Rom. 8. pa ma Madur strax

merkia

merkia/ hvørt hun er af Gud vomilegre Peckingu og Christe kegum Dygdā full/ ellegar øll dungis toom.

J fiorda Maata vill Gud pyrer Krassins gløra vor Saal er heilbrigdar/ lyka sem eirn Kuñattu famur og kostgiæpeñ Læfner /utdryfkur af Lykama pess Siuka skadsamañ Dessa/ med beifku Aloe/ ellegar og so prelsar hañ pra yperhangande Hættusømū Siukdom:/so bruk ar Gud Krossens Beiskleika kar til/ ad hann par med ut drypt pra oss Syndareñar Gre nd. Þar fyrer vil eg alla miso na Lyfdaga packa pyrer sod

dann Harmkvæling minnar Saalar/ sagde Ezechias Kongur/ Esa. 38. Þad er/ Þesse Siwkdomur skal vera mier um alla mijna Lijfdaga/ eitt Memorial/ Vidvörun og Aminning/ ad eg hier epter take mier Sterkann Vara þ Syndenne/ Og þad er nu so mikid sagt um þa þridiu Kross Lectiuna.

Nu skalltu læra z merkia m3 Astundan/ hu hiordu z sijdustu Kross Lectiu s(em) so hliodar.

Epter Kross z angrid allt j Upphædum þu brigger/ ei lypt Hnossed er ovallt/ er

fa Gotzed Dyrdar skallt.

Var hrygd skal snwast j Fögnud/ hefur vor sætaste Endurlausnare huggad oss m; hia Johañem 16. 10.

Vor hrygd sem Stundleg + liett er/giörer oss eina eilijfa og yfer allañ Maata mykla Dyrd/ 2. Cor. 4. 17.

Fyrer eitt Hörmungaña og Motlætisins Qvintin / vill Gud giefa oss hundrad Centen er eilijfs Fagnadar. Og svo sem sü Nætturlega Soolen a Himnum skijn sem begurst og heitast epter Skwreñ/ So mun Guds Börnū epter Skwr Hör

mungaſta og Morlæteſins/ uppreña ſu ſkiæra og ſkagra Rilett ſætis Soleñ/ Mal. 4. ſem þa mun Verma / Endurnæra og Lijſga til eilijfs Lijfs.

So hefur þu nu miñ Elſku lege Kroſſberare / þerþall da Naudſynlega Kroſſ Lection/ lat þier hana vel þoknaſt/og yfervegþana ſo opt ſem Gud leider þig j Kroſſins Skoola og yfer heyrdu ſialfan þig/ hv ad þu hefur lært. Og uppa þad þu elſkulege Kroſſberare/ kuñer vel ad ſtanda j þeſſare Yfirheyrſlu/ þa hlytur þu ad bidia ſo ſem Poſtuleñ Jacob ſeiger/ 5. 13. Lijde nockur a

medal

mzal yðer Hörmüg hñ biðie.
So brwka þesse epterfylg
iande Bænaform.

Bæn under Krossens þunga.

O Herra Jesu Christe /
miñ Trwfaste Frelsare/
þu sem þa þungu Krossens
Byrde/ sem þinn Himneske
Fader hefur þier uppalagt/
minna Synda vegna/ so þol
eñmodlega barst/ og hefur a
Krossenum fyrer mig lided
þann bitra Dauda/ og þar
med hefur þu befalad/ ad so
framt sem vier viliumi vera
þyn Born/ þa skilldū vier

taka vom Kross uppa oss/ z
fylgia þier epter. Eg bid
þid audmiuklega af Hiarta/
ad þu vilier giefa mier þij-
na Naad/ ad eg minn Kross
sem þu hefur epter þijnum
Fødurlegum vilia mier uppa
lagt/ mætte med allre Þol-
einmæde bera/og Viliuglega
þier epter fylgia.

O Herra Jesu/ mz þui þu
veitst miñ Vanmatt a þessū
Krossens Veige / þa bid eg
þig/ ad þu vilier med þijn
um Almattugum Herdum/

hiertta under minn þunga Kross/og hialpa mier til hȳ ad bera/ so hann verde mier ei of þungur / uppa þad eg meige so þyrer þiñ Krapt allt til Enda stedugr Stan da/ og ad syduftu af ollum Krosse/ Motlæte & Norme ungū Frelsadr/ mætte odlast þa oþorgeingelegu Dyrdareñ ar Coronu/ sem þu heþur þ heited og loþad ollum Stad þostum Jesu Christi Kross= Berendum/ hvorier epter sinn Kross/Armædu & Sorg/þa

eilyfṗañ Fognud og Glede/
AMEN.

Ban uſſ Linun a Kroſſenū.

O Herra Jeſu Chriſte /
Myſkuna þu mier/Myſ
kuna þu mier / ſem ſo opt
heſe Syndgad a mote þier/
miſed Illt giert og þig til
Rietkperdugrar Reide upp=
egnt / og verd nu þar pyrer
Rietkelega eyptadur/ æ miñ
Hiartans Herra / þegar eg
ſet þyna Typtā a mote Miſ
giordum mynū/ þa eru þær
myklu

myklu stærre/ja myklu stærre og þyngre/enn Typtanen er hun mæ helldur teiknast Mijs kunsteme en Reide/ þviad ef þu villt kalla mig fram fyr er þinn stranga Riettlætis Doomstol/þa være eg ep:er miñ: For þienustu sekur Nel= vijtis Ellds og eilijfrar Fyr erdæmingar/ þu mætt giora vid mig j þessare Verolldu epter þvi sem þu villt/ þo ertu samt Riettlætur / og þijner Domar eru riettter/eñ eg er ranglætur / og allrar

Onnædar verdugur. O mitt Herra sem ert Huggun þeirra stturludu / Glede þeim Sorgbitnu e Athvarf þrra yþergiefnu/ hvar fyrer villdu so reidur vera vid eitt flingande Blad og so ofsækia eirn þurrann Halm ? A. Drottenn / hondladu ei framar meir vid mig epter Forþienustu mina Synda/ helldr epter þine Storu Myskunseme/ sim ecke allemasta minar helldur allrar Veralldarennar Synder marg- falldlega

Þalldlega yfergnæfer. Þu veitst miñ gode Gud/hvorsu veikur eg er / og hvad snart eg kann yferunneñ ad verda af þungum Krosse og Motlæte/ þar fyrer flye eg til þijn ur Diupe mijn na Hørmunga. Eg bid þig O Gud allrar Huggunar af mijnu innsta Hiarta mz grææt ande Tarum/ ad þu mig j þessu mijnu þunga tilfelle j Tronne stoduglan giører/ j Voneñe styrker/ og j Poleñ mædeñe stadfester/ uppa þad

eg med stødugu Sinne um̄ bere allar Motlætingar / og alldrei þier nie þynū Fød=urlegum Vilia a mote Møgle. Sie þad þiñ Guddom=legur Vilie / so tak þennan̄ Krossens Bikar fra mier / og lát þijna skiæru Sol epter Ovedrid skijna / og Yperskyggia mig m3 Fogn=ude / epter mijna Sorg og Græt / þo ei sem eg vil / helld ur sem þu villt. Þvi ef þu sier ad mier sie nytsamlegra til miñar Sæluhialpar lein

gur ad

gur ad lifa j þessum mijnū
Hørmungum / nu vel / so
verde þinn Heilagur vilie/
halltu mier alleinasta vid
Magt j stødugre Þolenmæde
ad eg stadfastlega þvi Trwe
ad þu minn Gud ert Trw-
fastur/ og lætur ønguan yf-
er Megn fram Freistadan
verda/helldur lætur þu Frei
stingena fa þan̄ Enda ad eg
giete stadest/ so skal eg heid-
ra / Lofa ꝛ Vegsama þitt
Dyrdarlega Nafn/ O Gud
mi Gud/ Amen/ Amen.

EINFOARENN nar Umþeinking.

PHilippus Kongr af Macedonia/ liet (sier til Uppvakningar ad hann være daudlegur Madur) eirn ungann Edalborenn Svein/ hropa hvørn Morgun fyrer sier/ og seigia/ Minn Herra Kongur/ minstu ad þu ert Madur.

So skal hvør og eirn Christenn Madur uppvekia sijna Saal/ og ad minsta Koste þrisvar a hvørium Deige med Gudsottalegre Adgiætne minnast a

þetta Ord/ O Eilijſſd Eilijſſd/ Eilijſſd/ þvi Xdugleg Eilijfdareñar Vm̄þeinking er (ſvo ſem Augxſtinus Lære fader ſeiger) Upphaf til alls Gods ꝛ gudrækelegs Lijfernis. Eg ſeige og ſo/ ad lyka ſo ſe̅ ſiþvelld Eilijſſdareñar Vm̄þeink ing uppvekur eirn Chriſtenn Mañ til gudrækelegs Lijfern is/ ſvo helldur hun hönum og ſvo viſſulega fra Ogudlegu Lijferne.

Þeſſa Eilijſſdareñar Vm̄þein king vil eg fram̄ſetia fyrer þa Gudhræddu og Ogudlegu/ þm̄ Gudhræddu til ſtærſtu glate

ana Glede og Huggunar / enn
þeim Ogudlegu til Hrædslu og
Skielfingar.

Nu skulum vid þyrst minn
Elskulege Christen Broder / at
huga z yfervega þa gledelegu
Tilgpdena sem kallast j Hei
lagre Ritningu / Eilyfft Lyf.
Dan. 12. 2. Matth. 25. 45
Oforgeinganlegur / þ er sa sem
ongvan Otta eda Dag hefur
ad hann skule þar Ending / O-
fleckadur / þad er / sa sem ec
ke er blandadur med Sora ed
ur Olystingum / og Ohreinskip
telegur Arfur / 1. Pet. 1. 4.
Þad er / sa sem Manne leidest
alldrei helldur verdur Tilgpr / Hre
inn / Nyt

Nyr og Ferskur. Eirn EJ Lÿþur Arfur/ Hebr. 9. 15. Eilÿf Saluhialp/ Hebr. 5. ein Eilÿf Dyrd/ 1. Pet. 4. ein Eilÿþ Glede/ Es. 35. 10.

Eþ vier vilium nu spyrla þa allra lærdustu Men/ sem j øllum Boklegum Lystum eru þorþarner/ hvad Eilÿþden sie? þa mundu þeir svara. Æ hv ar tøkum vier haug Ord/ med hvørium vier kunnum ad wt mala Eilÿþdena? Hvar hÿþuim vier þa Cyphur Tølu z Reikn ing/ med hvørium vier kuñum ad Reikna Eilÿþdena? Su heila Reikningslystenn og øll Cyphur Tala sem þiñast kan

eda

eda upphuxast maa/ er alle og kyrel/ad vier med henne kuñum alleinasta eirn einasta Punct Eilijfdarečnar ad reikna.

Ef vier villum nu leingra fram fara (m3 þvi þetta vill sia beil) og uppstijga til Him na/ og spyrla Postulañ Petur sem a Fiallenu Tabor / S. Paal/sem j þeim þridia Himne Johañem/ sem j synum Open berunum saa j Anda þa eilijfu Saaluhialp.

Ef vier villum spyria þa adra Postula og Pijslarvotta sem kommer eru j eilijfa Dyrd hvad Eilijfdden sie? Þa mun Ek þeir svara. Vier kuñum

ecke ad wttala ß/ þad er Q wtseigianlegt/ 2. Cor. 12.
Ep vier villum enn nu einu sinne spyria / hvad leinge þeir hafe vered j Elldsdenne? So mundu þeir svara. Ecke þus sund Fimhundrud ar epter Solarennar gange ad reikna. O hvad langur Tyme/en mun þetta vera langur Tyme aþ Elldsdecke? Vier hỏfum þana enn nu valla uppbyriad. Mu nu Fimtan hundrud ar kun na nockud ad styrta eda leinga Elldsdenat Nei/ecke eirn Dag/ ecke eina Stund/ecke eitt Augnablik. Pad er enn nu ai lyka sæ sem vier hefdum nu

allra fyrst komed j Eilyfðena.

Ef vier villum nu spyrja adra Riettrwada sem j þa sæl nadarfullu Eilyfðena eru komner / hvad Eilyfðen sie / Svo skylldu þeir vissulega svara. Hun er Gledeñar Ufgruñ/ allra mæra Ufgruñ/ svo ad Mad ur kañ j øngvañ Mæta ad fiñna heñar Jñgang edur Utgang Upphaf edur Enda.

Allt hvad vier a Jørdunne høfum lided/ er valla Hundrad og Fimtundaste Partur af eitt nu Augnablike/ af þeim Tyma sem vier j Eilyfðenne erum. Þetta er nu þad Andsvar sm vier kuñum ad þa um þa Him

nesku Eilgþd/hvad aller Vtval der mꝫkiesia/sem er/ad þr kuñe ecke Eilgþdena ad wttala.

Nu med þvi þetta kañ ecke med nockrum Peña ad utskriþast/ ellegar med vorum þimm Skilningarvitum ad høndlast/ ecke helldur med Tunguñe ad uttalast/ so vil eg minn El skulege Christenn Broder aþ nockrum Fyrermyndunū lꜳta þig þetta sia/ uppa þad/ þu meiger þar aþ nockud skilia/ so sem til Dæmis ad taka.

Taktu þier eirn Hryng j Hønd og lꜳttu mig sia hans Upphaþ e Enda. Þetta er ein Eilgþd þreñar Fyrermyndan. Drag

þú eitt Stool um̃ kryng/ so sicr þu hyrnes̃ pad hrærest j sig selldu Reñsle. Þetta er og so Eilijsdarennar Fyrermyndan. Lytcu a eitt myked Vatnsfall hyrnes̃ Vatned alltyd rennur undañ / og añad flytur epter j þess stad/ so pad lætur ecke af ad renna/ Þetta er og svo Eilijsdar unar Fyrermyndan.

Þeim sem hier vilia framar epter grenslast / mun þara alaka og stripad er um̃ þann heidna Simonidem/ þegar hañ eitt sirn villde grenslast epter/ hvad Gud eigenlega være j sine Veru / þa mætte hann ad syd ustu Medkienna og seigia/

þvi

þvi meir sem eg huxa um þet ta Efne/ þess minna skil eg þ Og hver kann ad telia a Eilyfdena? Hvad eru Hundrad Þusund ar? Þaug eru ecke ad reikna a moce Eilyfdenne. Þusund sinum Hundrad þusund ar eru ei einusinne Eilyfd arennar Vpphaf. Hvernenn villtu þa afram komast? kom þu þo. Eg set hier fra Meist ara skrifte fyrer. Være þad møgulegt ad eirn Sedell so bre dur sem Yverhønd Mans/ næ de i kryngum alla Jardarkryng il una/ og þar være skrifad uppa 9. med þettre Skrift/ og ho ret 9. merkte hundrad Ar/ ef

þu villder nu reikna þetta sam̃añ/ þa yrde þad outseigiañleg Suma. Eñ sia/ svo stor sem þesse Sumañ er/ so er hun þo ecke meire ad reikna hia Eilijfþdiñe eñ eirn Punctur.

So þeinktu nu alltijd miñ Elskulege Christeñn Broder/ um̃ þa godu og gledefullu Eilijfþdena. Stundadu allein ad eptir þessare Eilijfþd a med añ þu liser/ heyrdu giarnann Guds Ord sem varer Eilijflega/ Esa. 40. 8. Halltu a fram̃ i quadrækelegu Lifverne/ sem e Vegr til Eilijfþdareñar 2. Timoth. 4. Bid þu Gud sem þig hefur kallad til Eilijfþrar

lijþrar Sáluhialpar/ad vart veita þig til Eilijþdareñar/ 1. Pet. 1. 9. Peinku uñ þſſa Eilijþd under þijnum Krosse/ ſvo muntu þar aþ hafa eina Eilijfa og yfer allañ mæta mykla Dyrd/ 2. Cor. 4. 17.

Eþ þict være ſagt þu ſkyllo er Erþida alleinaſta eirn Tijma/ og taka ſijdañ Hvyld og Ro j heillt ár / munder þu ecke taka þar a mote med ſtæꝛ ſta Packlæte? Nu vill Gud ad þu ſkuler alleinaſta lijda eirn Tijma/ Hvar pyrer villtu ecke þa giarnañ hlijda hans Vilia? Reiknadu nu ſialþur/ Puſund ár eru fyrer Drottne

ſo ſem eirn Dagur/2. Pet. 3.
Og hundrad ar eru naumlega
tvetr Tymar. Ef þu lifder nu
j ſimtyger ar og ertidader/ ſo
være þad ecke eirn Tyme. Ef
þu lifder tyu ar j Kroſſe og
Motlæte/ſo være þad ecke eirn
hælfur Tyme/og fyrer þeñañ
ſtutta Tyma vill Gud giefa
þier eilyfañ Fögnud og Glede/
ſo lyd þu þar ꝙ j Guds Nafne
þad ſem Gud uppa þig leggur
& þeinkeu alltyd/ad Gud vill
fyrer eitt og ſierhvørt Augna
blik/ ſem þu lyder Kroſſ og
Motlæte a/ giefa þier aptur
meir eñ tyu Puſund Fagnadar
ar / og þetta ſkal vera þyñ
Huggun.   Hvad

Hvad kom til þiſſ þeir heiløgu Pyſlarvottar lidu ſo Poleml modlega Fiøtur og Fangelſe/ Pynu og Plagu/ Neyd og Daud da/ og hafa allt ſoddañ Kiød aralega yferunned? Ordſök enn þar til var Eilyfdarennar umþeinking / þeir þeinktu ſo med ſier / mijn Pyna er ecke eiliyf/ enn Fagnaduren ſem eptir er fylger er Eilyfur. Margt O þacklæter værum vier nu/ ef vier villdum ecke, nockud lyda j þeſſu Lyfe/ med hvi Gud vill gieſa oſſ ad Endalokunum eilyfbann Fagnad.

O minn goode Gud/hvad Fag nadarfull og Huggunarfuller

er mier þesse Tilqvo/ Gud giefz
þun kome alldrei ur mynu Hiar
ta / so verd eg Vardveittur
fra Syndenne/ Styrkur j þol
enmæderne/ Huggadur j Kross
enum / og vardveittur til Ti
lqvoarennar.

Nu skulum vid j annann
Mata mitt Christeĩ Broder/
þrinkia um þa Voldu og Sor
garlegu Tilqvo/ þvgrnes hun
mune verda/ þad kienner oß
Heiløg Ritning/ þvi hun kall
ast þar eilijf Ipnan og Blig
dan/ Dan. 12. 12. Eilijfur
Elldur Matt. 18. 8. Eilijf
Pijna Matt. 25. 45. Eilijf
ur Daude Joh 8. Enn ep þu
spyr

spyr minn Elskulege Christed Broder hvad eilyft er? þa mz kienne eg/ ad su Spurning er mier ofþung / minn Veikur Skilningr kañ þad ei ad grypa myn Tunga kann þad ecke ut ad tala. Sacktu pram̄ þu all ra beste Reikningasmeistare og teiknadu þessa Summu/sem eg set pram̄ fyrer þig/og skal eg hallda þig eirn Meystara. Standu til/ Ef øll Jørden væ re eitt stort og hatt Fiall/ af þeim smæsta Sande sem Mad ur kyñe ad þiña/ og eirn Ein gell kiæme af Himne einusiñe a hvørium are / ad taka þar af eitt Sandkorn alleinasta/hvad

mörg Þusundsinnum Þusund ar mundu þar fra lyda aduer eñ allt Fialled være j burt bl/ utt/eñ so sem eg formerke ad þier þellur þetta oßþungt/ þa vil eg setia þier fyrer añañ Reikning. Reiknadu øll Sand korn j eirnre storre Sandhrw/ gu/ og reiknadu fyrer hvørt Sandkorn þusundsinnum Þu sund ar / og seigdu mier sro sydañ hvad mørg þesse ar eru/ og þo þu kyñer ad seigia mier þad (hvad eg þo fullkomlega efa) þa seige eg/ad þad er val la ad reikna ein Minuta a mo te Eilijfdeñe.

Ⓞ Eilijfe Gud Hvad lang

ur Tijme

ur Tijme er þad? O þu alltra elskulegaste Herra JEsu vardveittu oss fra þssare vondu Eilijþd. Æ lát oss Christelega lifa so vier komum ecke i þa grim̄u Eilijþd. hvad er Eilijþd? So myked er hun/ad eitt Hundrad Þusund ar eru eckert ad reik na hia hen̄e/ Ja tyusin̄ hund rad Þusund ar / eru ecke so myked sem eirn Punctur hia Eilijfdeine. O þu gode JE su / vardveittu mig og øll þr om Hiørtu/ad vier komum all drei i þessa Eilijþd. Maatt ura Man̄sins mætte vel hrædast/ Lykame og Saal tyrra og skialþa/ þegar Man̄eskian̄ þtta

grundar / Ja Saňarlega / eþ þu hepder ecke eitt Steinhiar ta/ þa munde þad ganga þier j gieguum Mierg og Bein / Lij Fama og Sal / þegar þu þier um hugar.

Eg meina minn Elskulege Christenn Broder/ ad þad sie þier ei a mott/ eþ eg seige þier hvøria Panka þeir Gudhrad du Fedur haþa hier um hapt? Þeir voru vaner ad seigia/ ad þeir Fordæmdu j Helvyte ost udu ecke þramar enn þess/ ad øll Verølldenn være eitt stort Hav/ sem tæke þrai nedsta aþ grune til Himens/ og alleinasta eirn lytill Fugl kiæme a hvør

ju þusundasta ære/ og teke
þar af eirn Dropa/ so skilldu
þeir vera so glader/ sem þeir
þeinge ad heira þaug allra
gledelegustu Tydende / þvi
þeir hefde þa nockra Von um̃
sitt Frelse/ þvi þo þeirra Plaa
gusøm Eilyfd vare j otellann
lega mørg Þusundsinnum þu
sund ær / þa hefdu þeir lyka
vel j Þanka/ad þeir munde
frelsast. En̄ sia/ þad er
allt Forgiefins/ þeir hafa ein
skis Enda ad vænta a sinum
Kvølum / helldur hliota þeir
eilyflega ad liggia j Pynu ꝛ
Plaagu. Æ hvad mætter þu
ottast ꝛ skialfa þu Mañeskia?

þar byrer bid þu ſo leinge þu
lifer. O Jeſu Jeſu vertu
mier Aumũ Syndara Naad-
ugur. Æ gacktu ecke j Dom
vid mig Præl þiñ/ þuiad þ
þier er eingeñ Lyfande Mad
ur riettlaatr. Pſalm. 143. 2.
Jaa þu maatter og ſo klaga/
O Tilþþd Tilþþd/ þu ert ein
Vond Tilþþd/ O Tilþþd/ þu
ert ein Hrædeleg Tilþþd/ eing
enn kann þig noglega ad rett
ſaka/edr helldur reikna. Hvør
kañ byrer utann Hrædſlu ad
heyra til þeirra Fordæmdu /
þegar þeir ſo eymdarlega And
varpa/ Kveina og Kalla. O
Hørmung/ O Neyd/O Helvij
ke/ O.

ee/ O Daude/ O Eymd byrer utañ Enda / O Daude byrer utañ Dauda / O Eilyfd/ þu Vonda Eilyfd/ O Eilyfd þu hrædelega Eilyfd / O Eilyfd þu grimma Eilyfd / O Eilyfd/ þu beyfka Eilyfd/ O Eilyfd/ þu bølvada Eilyfd. O þein Eyn Christeñ Medur/ hvør þu ert/ uñ þessa vondu og Sorg fullu Eilyfd.

Ef þu værer bodeñ til eins ypparlegs Giestabods/med þvi Skilmæla/ad þu skyllder þar vera heillt ar / eta og drecka og gigra þig gladañ/þa mun der þu hafna þvi Bode/z seig ia/ Eg kañ ecke ad þola þad/

 þad

þad er so langur Tyme. Þeín
kru nu epter/hvad þad muni
vera/ad þeir þordæmdu verda
ad liggia eilijflega j þeim brenn
anda Helvytis Ellde? Þegar
eirn þellur j þungann Siuk dom
z ligger alleinasta nockra Daga
hvada Kløgun ma þa heyra?
Aller hafa Medaumkan med
hønu/ z seigia/ þesse Maneskia
ligger so leinge Siuk / og trwe
eingenn hefde kunnad ad lijda
soddañ Kvøl / enn þetta er all
einasta so sem eirn Skugge ad
reikna a mote Eilijfdeñe. Vm
þetta skyllde eirn og sierhvør
Christeñ Madur med kostgiæf
ne ann Aplaats þeinkia/og j øll

um sijnum

um ſijnum Athøfnum/Ordum og Giørdum yfertvega þær Oendanlegu Eilijfdarenar Plagur/ og taka ſig j Vara fyrer Syndum og Ranglæte/ og ſeigia/ Ney Diøfull/ þu ſkallt ecke koma mier til Syndarennar/ þvi Eilijfdeñ er fyrer Hende/ allar Synder eru fyrerbodnar j Eilijfdeñe/ þad er ſtuttur Tijme ad Madureñ Syndgar/ eñ þad ſkal verda endurgolldet Eilijflega.

O Mañeſkia/ Manneſkia/ þu elſkulega Manneſkia þeinkt þu/ þeinktu uñ Eilijfdena. Villtu þa a einu Augnablike tapa þinne eilijfre Sæluhialp?

Villtu missa þa Ousseiganlegu Glede og Fögnud / og steypa þier vijsvitande j Ousseiganlega stora Kvøl og Pijnu? Æ Gud j Himnarijke byrergiefe þier/ og hann mun fyrergiefa þier ef þu ydrast.

Ap þessare Evþalldre Eilijfdareñar umþeinkingu/ skul um vier lata oss uppvekia til sañrar og Alvarlegrar Ydrun ar og yferbotar / so skulum vier umflya þa Vondu og Sorgarfullu Eilijfd/ enn jnn ganga j þa godu og Glede fullu Eilijfd/ hvar til oss hial pe su Saaloflega Guddomsins Þrenning/ uppa þad vier mætt

um hans

um hana Kofa og Vegsama/ um̄ alla Gaflataħlega Eilyfd Og vil eg nu ınnsigla þeñan̄ Bækling m; þessu agiæta Bæn arverse.

O JESu gief oss ollum þad/ ad þeinkia so um̄ Kv alastad/ ad þangad kom- um alldrei vier/ ı Barf ær ne framgongū hier/ J fra allre Neyd/ oss til Lijfsins leid/ Amen. O sæte JE- su/ AMEN.

Moñunum er tilſkickad einu Siñe ad deyá.

Og þar epter kiemur Domureñ. Hebr. 9.

Domſins
Baſuna/

Edur

**Chriſteleg Uppvakn
ing ad hyra um þñ SYD
ASTA DOM.**

**Vtløgd wr Þyſku
Maale/ af þeim Gofuga
Mañe/ GYSLA MAGnu
ſyne Kongl. Majeſt. Vall ds
Mañe j Rangaar
Þynge.**

Skalhollte/ Añó 1691.

Þennann lijten Tractat umm þann SJØTTA DOM med hinum tveimur sem hier ad framann eru / Nefnelega KROSS Skola og EJ-LJFDARKENNAR Vm̃ þeinking/hefe eg yfferleſed/ og fundeд ad vera Samhlioda hreinu Guds Orde/ og harla Naudsynlega þeirer Guds Bø-rn ad leſa og yдka / einkum nu a þeſſum ſijдuſtu Verallд arennar Tijдum.

Þordur Thorlaksson.

DOMSINS
Basuna.

UM þan̄ H. Hieronymum er þad mællt/ ad han̄ hafe plagad ad seigia ad hvørt han̄ æte eda drycke/ geinge edur stæde / sæte edur læge/ vekte edur svæfe/ Ja hvad sem hn̄ giørde edur byriade so þætte hønum alltyd so sem han̄ heyrde HøfudEingelsins Basunu Hliod hlioma j sun̄ Eyrum/ Standed upp þier Daudu/ og komed til Dom sins.

sins/ og þar af hafe hñ tekeð sier Orðsøk þsse Orð að skrifa upp j siñe Studerunar Stofu Memento tubæ Archangeli, það er/ J øllū þīnū Giørdum þeinktu a Nøf- uð Eingelsins Baasunu. Það var miøg loflegur Giøningur/ samhlioðande aaminning þess vijsa Mans SYrachs/ Hvað sem þu giører/ so giættu að Endalokunum/ svo muntu alldrei Illt giøra / Syrach 7. 40.

Æ þess være oskande/ að eirn og sierhvør være svo Sinnaður

so siñ

so sem þesse H. Hieronymus/
og skrifade eda liete skrifa all
stadar byrnefnd Ord / Eirn
Stiornare edur Yfervallds
Madur j Raads edur Domstofs
unne/ eirn Kærdur j sinne Stu
derunarstofu/ eirn Kaupmad
ur edur Høndlare j synu Ka
upþurse og Skrifstofu / eirn
Varnings Madur j synum Ve
rkstad/ eirn Herbergiare j siñe
Giestastofu/ eirn Hwsfader j
siñe Heimastofu/ Rockhwse/ Ki
allara edur Svefnhwse/ so og
hvør eirn Almennelega j sitt
daglegt Manual og Handbok
Jaa ad søñu j Hiartad sialft/
þa munde hñ þar med/ad min

F ska koste

ska koste þra myklu Illu þra
sinwen verda/ þo ecke yrde þra
øllu/ en leidast til alls gods/
m3 þui hn hlyte eitt sin Reik
ning gióra af óllu sijnu Verku
2. Cor. 5. En so ad þu
Christen Madur meiger vera
viettur Epterþylgiare Hierony
mi/ þa giæt þu gaumgiæfelega
ad Hliode þessar Doms Bas
sunu / sem þyrst hliodar svo.

1. Sa seinaste Dooms Dagur kiemur vijst/en ha ne Stund og Tijme er O vijs.

Men haþa a øllum Tijm
um Folk þunded/ sem med dau

þuni Eyrum haþa hluſtad til
þeſſa Hlioðs. Vm Sylke
Ormana ſkriſa lærder Men/
ad þeir verde ſo hrædder / þa
þeir heyra Skruggur/ad þeir
deye ſtrax/ þad þyrer þa ſieu
þeir ſem med þa umgangaſt
vaner ad klyngia þyrer þeim/
med Bioͤllum z Klukuhornum
ſo þr ſmæmſaman venieſt vid
þan Hliom eda Nid/ ſo ad þe
ir um ſyder ſæte ᵹngvu þru
mu Vedre. Vær Menneſker/
hvørka Job kallar Orma/
25. 6. Hvørra Moder ad
Madkarner eru/Job 17.14
Med þvi Jórden vor allra
Moder/ er þad rietta Mad-

ka Sxws/hvar iñe ad sierhvór
verdur uppeteñ + fortærdur
aþ Mródkum/ Syr. 10. 13.
Erum ecke olyker þessum Syl
ke Mødkum/ þviad þegar vl
er heyrum talad um̃ þad sÿd
asta Þrumuvedur / hvørt ad
a sydsta Deige mun ganga yþ
er allañ Heimeñ/ skielfunst vi
er/deyū fra Syndunū/ + lat
um aþ jllt ad giöra/ Syr. 7.
Þetta veit sa Falske Diøþ
ull vel/ þar þyrer giører hañ
oss mykenn Tzid og Hliom þyr
er Eyrunū/med Bacchi Gløsū
Veneris Bjøllum / Mercurÿ
Giallð Kluckū/ ad vier verdū
þar aþ ugglauser og ǿkrū
ecke

ecke neitt þyrer þad sydasta Skrugguvedur / og Athugum þad ecke/sia og villum et Trwa ad sa sydaste Doms Dagur mune koma. Valerius Her berger gietur um a þeim 27. Sunudeige epter Trinitatis/ eina gamla Adal Frw/ sem lieg sig heira Blyqdunarlaust vid sinn Sokuarprest. Men tøl udu um þann sydasta Dag þegar eg var ung Stulka/ en hann er ecke en komen/ og han mun og alldrei helldur koma. Enn han mun soddan Sport urum nogu snemma koma / þvi ad þyrst voctar su Hetlaga Kie ning ad sa sydasti Domsdagur

mune vyst hier a epter bylgia/ Drottenn hefur bued siñ St ol til Domsins / og mun Jardarkryngluna Dæma. Ps alm. 9. Drotteñ kiemur ad hallda Dom / seiger Judas j synu Pistle v. 14. Og syng sum vier riett med Christeleg re kyrkiu. Christs er Koma fyrer Hondum/etc.

2. Pad vitnar og lijka eigenn Samvitska heirra Ogudlegu sem vottar heim og Predikar ad sa seinaste Domsdagur mu ne byrer vyst koma / hvar aꝛ peir verda so hrædder z Skiel pder ha heir heira Reidᵉ þrum tir gäga/ z so Ottaslegner peg

ar heir

ar þr hafa giórt nockud vondt.
3. Pad wtkrefur z so Guds
Riettlæte / epter þvi skyllde
þeim godu vel ganga/eñ þeim
Ogudlegu jlla. Eñ med þvi
ad þetta geingur hier nu ødru
vijse til /so ad þeir godu lijda
ta margt ad lijda/Ps. 34.
Þar a mote þeim Ogudlegu
geingur þlestallt j vil/z kom
ast ecke j Skada eda Olucku/
Psalm. 73. Par þyrer / hlyt
ur eirn añar Domur epterþylg
ia/ ad þeim godu verde endur
golldeu þeirra Gudrækne/enn
þeim Ogudlegu þeirra Ogud
hrædsla/svo erum vier nu viss
er um / ad eirn sijdaste Doms

Dagur mune þyrer vijst koma/ eñ ovisser nær hañ mune koma þar haþa noker ad sønnu vil lad leita upp og reikna til þess ars ꝫ Dags/ og hañ nefna/ eñ þeir eru onyter ordner mz þra Reikninge/ þad blyfur og stendur vid vors Endurlausnara wtþryckeleg Ord/ Aþ þeim Deige og þeirre Stundu veit eingeñ / ecke Einglarner / og ecke Sonureñ/helldur all einasta Fadereñ/Marc. 13.

Pad være ꝫ lykahyrdrke þm godu nie þm Ogudlegu gagnlegt/þo ad þeir þad vissu/edur skylldu þad vita. Ecke helld

ur þeim

ut þeim Gudlausu / hvi[illegible]
mundu þa verda ofstollter /
Ugglauser og Athugalauser z
seigia med Monnunum/ M[illegible]
Herra seinkar enn nu leingie at
koma/ Matth. 24. P[illegible]
fyrer seiger Augustinus rie[illegible]
Vltimus latet dies, ut ob
serventur omnes. Pad er
þessarar Meiningar. Sa sij
dasti Dagur er oss hulenn/ so
vier þess helldur skulum [illegible]
ast vid hann a hvorium Deige
O hordest hvi aller [illegible] og
eirn Uggaleysid/ Desse Dagur
mun koma so sinn Tialsnara/
Luc 21. Sem sprettur yfer

Fuglana

Fuglana/allra hellst þeg^r þeir eru Otta minster/og þa vaeer sem syst/ hlaupa/kraka og syngia sem gladlegast a Veideland enu/og tijna upp Korned/ sem þ þa er kastad til Tælingar Hann mun koma s eirn Þiofr a Nottu/ þa Menn eiga sijst Von a/ og so sem Jodsoott gr ijpur eina Olietta Kvinnu/ þa hun ætlar sijst / 1. Tess. 5. Med þvi nu sa sijdaste. Dag ur mun koma so hastarlega og oforhuxad. O þar fyrer lijka sem eirn Fugl/ þegar hann situr a Jørdunne / og leitar ad sinne Fædslu/ og lijtur opt upp yfer sig i Hædernar/so Ha

ukurenn

ikureñ grýpe hann ecke/ Svo
hezie þier og lijka ydar Höf-
ud upp/ Luc. 21. Og vered
porsiäler so ad hvørke sa sijd
aste Dagur svo sem ein vond
Tälsnara/ edur sa Helvijtske
Ranspugl grýpe yd: edr hrýpse
Lijka sem eirn Huspader
þegar hann pormerker ad
Pioþurenn vill jnnbrlotast/
þa vaker hann vandlega og
læter ei Svepn a sijn Augu
koma/ so ad Stundlegt Gotz
verde ei stoled pra hønum/ O
Vake þier þa langtum vand
legar/ so þier misssed ecke Saal
arennar Gotz. So sem ein
Hwsmoder sem er komeñ a siñ

sijdasta

sydasta Tijma tilreider sig og
byr upp Barn Sængena/ hvar
R·ikana og giører allt hreint
og seigir/ minn Gud kome og
giøre vid mig sem hann vill/
og er til reidu/ O hvad miklu
helldur skilldu þier buast vid
þeim sydasta Deige/ Ja Sæng
ena ydrars Hiarta ad tilreida
so Christi kuñe bua þar jñe/
fyrer Truna Ephes. 3. Ad
hreinsa ydur + lata af öllu illu
Esa. 1. Summa / Med þvi
þier kuñed ecke ad vita/nær sa
sydaste Dagur mun koma og
þeckeð Ortast edur vænta ad
mætte koma a þessum Deige/
Og þar þyrer draged ecke ydar

Ydran

Ydran undañ fra einum Deige til annars. Hvør sem ecke acktar þetta Hliod z Kall/ sa hefur eins þungs Doms og wrskurdar ad vænta.

Þad añad kall og Hliood Doms Bæsunuñar hliodar so

Sa sijdaste Dagur mun þeim Gudlausu verda eirn Skielþingar Dagur/ eñ þeim fromu og trwudu eirn Fagnadar Dagur.

O ad ryssu mun hañ verda þeim Gudlausu eirn Skielþing

ar Dagur/ þeim 1. Eirn Domis Dagur/ So sem petur kallar han j synum 2. pistle 2. Cap. v. 9. Pa eirn hrœde legur wrskurdur verdur felldur yfer alla Ogudlega/so sem þad er skrifad / Matth. 25. 41.

Ef nu eirn Illgiørda Mad ur vegna sinna vondra Verka/ hefur ad wtstanda eirn þung enn Doms wrskurd / Ottast miøg og skielfest / þar þo sa þunge Doms wrskurdur verdur fliott afstadenn. Skyllde þa ei en Ogudlegur ecke myklu meir hrædast og skielfast fyrer þeim mykla Doms Deige/a hvørium sa allra skielfelegaste wrskurdr

verdur uppſagdur. Ep ad eitt ſem verdur til Dauda dæmdur med einū Verallдlegum Dome/ ſlær ſier a Brioſt / ydraſt ab Hiarta ſiña Illgiørda/ og bid ur Gud um̄ naduga Fyrergief ning ſiña Synda/ſo framt ſm̄ þar er j hønum en̄ nu eirn lyt ell Chriſtelegur Bloddrope.

Æ hvad myklu meir ſkal eirn Ogudlegur/ þegar han̄ hugar um̄ þad hrædelega og ſkielfele ga Doms Atbelle/ ſem han̄ heb ur ſier ad vænta/ſlæ ſier a Bri oſt/og bidia Gud um̄ Fyrergi efning Syndaña/ſo han̄ mætte þa hafa eitt nadugan̄ Domara.

2. Mun han̄ verda þeim O

Oguðlegu eirn Ellds Dagur/ Sophoniæ 1. 18. Med þvi ec ke alleinasta Himen og Jørd/ munu städa j einu Ellds Baale helldur og epter þeim uppsag da wrskurde/ hliota aller O, gudleger ganga j þañ eilyfa Elld/Matth. 25. 41. Esa. 66. 15. Ja/ þad mun vera eirn skielfelegur Dagur. Ef þar være nu giørd ein diup Gr øf fyrer þÿnum Augum / og hun være full med brennande Elld/ og þier være hotad / ad þier skyllde verda kastad þar j O hvsracnn skillder þu þa skielfast bidia og Grætbæna/ ad Menn villdu þier hlyfa/ eñ

ef eirn

eþ eirn Ogudlegur villde nu
soddañ Ellds Dag/Baal z Bu
una um̃plya/ z/ þa giøre hann
so sem Loth/þvør þa hñ heyr
de ad Sodoma og Gommora
skyllde verda brendar upp med
Ellde / þa gaf hañ sig þar
fra/og tok sig j burt/ 1. Bok
Mosis 19. Capitula. So
skilie hañ sig med sañre Ydran
fra þeirre Gudlausu SOdo
ma þessarar Veralldar/ og flye
og fordest øll Syndsamleg So
domisk Verk og Athafner/ O
sæll er sa sem þad giører/ hañ
þarf þa þegar ecke ad Ottast
þañ stora Veralldar Elld/hañ
kañ ecke hañ ad skada/frelsad lij

ka sm þeir þrijr Meñ geingu
midt j Elldennm / urdu þo
hvórke særder nie fortærder/
Dan. 3. 25. So munu þeir
godu og Gudhræddu midt j
þeim tilkomanda Ellde vera/
eñ þar kañ ecke eitt þeirra Høfs
ud Haar þid minsta snert eda
sitt verda. So sem gott pynt
Gull/ þa þad er sett j Elldeñ
kañ þad øngvañeigiñ nortær
ast / helldur hreinsast þad og
klaarast/ Svo verda og lijka
þeir Gudhræddu og godu/ sem
prydder eru med saññre Trw
og riettre/ hvór ed betre er eñ
nockurt forgeingelegt Gull/

1. Pet. 1. 7. Fyrer soddan
Ellð hreinsader/ og munu þar
epter Dyrdarlega og skiært
skijna/Lioma i lyssa/Dan 12
20. Matth. 13. 43.
3. Mun þesse Dagur vera
eirn Hefndardagur/Luc. 21.
Þviad þa mun Gud heim vit
ia Synda keirra Ogudlega i
sine Reide og hefndar Straffe
Jai/ þad ma vera eirn skielse
legur Dagur. Hafe Konge
eñ Ezechias hrædst miðg þ
Hootunum ypparsta Skeink,
iara af Assyria/rifed syn Kl.
æde og iklædst einum Seck/
1. Reg. 19. O so skylldu

aller Gudlauser myklu meyr skielfast pyrer Guds Heyndar Straffe/ sem han hootar heim og ef heir vilia pad umflya/ skylldu heir sundurrifa / ecke sijn Klæde/ helldur sijn Hiört tu/med sanre Jdran og Ang re sijna drygdra Synda/Joel 2. 13. Skulu ecke vera Heyn dargiarner / helldur hura um Ord S. Pala/ Giefe Gu de Hefndena/ Rom. 12. 19. So munu heir visfulega umfl ya Guds Reide og heyndar St raff.

4. Pesse sijdaste Dagur mun vera eirn OpenberingarDag?

ſvo ſem Paulus kallar han/
Rom. 2. 5. Þvíad Gud mun
þa openbert giøra allt hvad hỽ
er er nu huled/ þad ma enn nu
aptur vera eirn ſkielfelegur
Dagur/ Ep Storbrota Man
ne pellur þad Spott og Hæd
ung ſærara og þyngra/ þa þyr
er Dome openberlega hña Sak
er / vænd Verk og Brot / eru
upplesiñ / eñ Straffed og Pyn
añ ſialþ ſem hñ ſkal weſtanda.
O hvad mykel Skøm og Spott
mun þad verda þeim Ogudlegu
þa Gud mun openbera z aug
lyſa þyrer þeim himneſka Søþ
nude Eingla og Maña/ allar
Helmuglegar drygdar Synder

og Apbrot þeirra Ogudlegu.
Hvør sem vill nu forðast z
flya ſoddan ſmænarlega Open
beran/hn giøre þetta nu a þeſſ
um Nadarteñar Tyma/ hann
auglyſe ſyter ſaña Jðran með
Hiartans Angre og Trega ſyn
ar vondar Giørðer/ſo mun þa
Gud þær ecke openbera / þvi
hañ mun þa alldrei þeirra
miñaſt j Dmæd og Reide/ Æ
zech. 33. Mich. 7.
5. Þeſſe Dagur mun vera
eirn Stoorvidris Dagr/Zoph
I. 15. 2. Pet. 3. Þa mun yf,
ergænga eitt ſkielfelegt Vedur
med hvøriu að Himen og Jørð
munu forganga. Ep þad er
nu añara

nu annars hrædelegt þegar eitt
myrked sterkt Vedur er j Lopt
enu og Himnenum/og eitt Re
idarslag fylger hvørt ødru.
O hvad hrædelegur Dagur mū
sa sydaste Dagur verda þeim
Ogudlegu/þa Gud lætur yfer
þa rigna Skruggum/ Ellde
og Breñesteine/og gieþa þe,
im til Launa eitt eilyfft O,
vedur/ Psalm. 11. 6. Þar
fyrer skylldu þr soddañ hræde
legt Vedur læta sig skielfa og
hallda fra ællu Illu.

2. So sem þesse Dagur mun
verda þeim Ogudlegu eitt skie
lfelegur Dagur/so mun þann
verda þar þvert a mote þeim
godu

godu z Riettlætu eirn Glede legur Dagur þeirra Endur- lausnar / Luc. 11. 28. A hvørium DROTTenn mun full komlega leysa z frelsa þa fra margföllldu Motlæte og Hør mungum/ sem þeir hafa hloted ad wtstanda hier j Heime/ Ja fra øllu Illu Lijfs z Salar.

2. Eirn Dagur þeirra Hugg unar/ Act. 3. Þvi DROttenn mun þurka øll Taar af þeirra Augum/og Hugga þa af øllu þeirra Motlæte.

3. Eirn Dagur þeirra Heim leidslu/ a hvørium sa Him neske Salnanna Brwdgume

Christur mun heimleida hvör ia og eina tiwada Sal/ svo sem sijna Brwdur til þess Himneska Brwdkaupsins / Apoc. 14.

4. Eirn Dagur þeirra Ar ynningar/a hvörium sa Riettlate Domare Christus mun setia Coronu Riettlætesins uppa alla þa sem elska hans Tilkomu og Auglysing/ 2. Cor. 4. Eþ eirn Fangeñ eda Herteken Madur vænter med större Epterlangan epter sijne Frelsun. Eirn Siukur ep ter sijnum Bata og Endurnær ing. Ein Brwdur epter sijne

Neim=

Heimleidslu. Eirn ungur Ko nglegur Printz epter synum Kryningar Deige/ verdur Hia rtanlega gladur/ þa hann kiem ur/so vænta og bioda aller god er og Trwader riettelega mz storum Fognude epter þeim sæl asta Doms Deige.

Nu mætter þu seigia/ hvør villde gledia sig af hønu/ þyrst hn mun verda (so sem sagt er) eirn Doms Dagr/ eirn Ellds Dagr/ eirn Hefndar eirn Open berunar og eirn Stormvidris Dagur/ sem berlega auglysa ad hann mun verda eirn skielfle legur Dagur? Andsvar/ Hann er skielfelegur þeim Oguðlegu/

eñ ecke þm godu/ gudhræddu z trwúdu/ þm Ogudlegu verdur þü eirn ſkielþelegur Doms Dag ur/ þvi þeir verda þa Fordæmd er z urſkurdader til þeſſ eilijfa Ellds/ eñ þeim godu og trw udu eirn Ynndugur Doms Dagur/ þvi þa mun Chriſtur ecke Fordæma þa/ helldur ſeigia þa príalſa og kvitta af all re Aklögun/ þvi hvørneñ kuñe ſa allra beſte og blijdaſte Br wdgume ſijna dyrkeypta z Trw faſta Brwdur fordæma/ ꜳ Añ munde hana myklu helldur til ſijn taka / Joh. 14.

Þeim Ogudlegu verdur þaň eirn Ellds Dagur/ a hvørium

þeir hliota ad ganga / Kañ et lysa Elld. Eñ þeim Gudhræd du og Triwudu sem hafa yfer staded sin Kross Elld i þessum Heime / verdur hann Frelsis/ Hætijdar og Hvyldar Dagur Esa. 66. Þeim Ogudlegu verdur hann eirn skielfelegur Hefndar Dagur / a hvørrũ Þr otteñ mun streingelega Straff fa þeirra Synder. Enn þm Triwudu eirn lystelegur Hefnd ar Dagur / a hvørium þeir mu nu sia sijna Lyst / og skoda hvørneñ þeim Ogudlegu ver, dur endurgolldeð / ad þeir hafa vereð so iller / Grimer + Hefndargiarner / Psal. 91. 8.

Pe þa Oguðlegu mun hañ vera einn Openberunar og aug lysingar Dagur allra þra Jll giøra. Enn þeirra Truuðu Brot og Synder verda hulder og yfer þeim þagad / þvi hvørt skyllde bera fyrer Dom, og openbera Synder þeirra Truuðu. Añad hvørt munde það giøra sa mykle Heimsins Frelsare Christus/eda einhvør annar? Ecke mun Christus giøra það/hvi hañ giørde þa mot i siñe Nattúrn/ þvi Hañ er Elskan sialf og Kiærleik=urinn/ 1. Joh. 4. Hañ hefur þa Art og Vana/ad hañ ecke auglyser Syndena/helld

ur myklu meir hylur hana/ 1. Pet. 4. Hañ gjørde og so more synu endelegu Forforde og Fyrerbeite/ ad hann vilie so sañarlega sem hañ Life/ fra alldrei miñast/Ezech. 33. Hañ gjørde a more synu Med algangara Embætte/ hvt H Añ hefur bored alls Heimsins Synder/ Joh. 1. 29. Og er orden Fridþæging fyrer þær 1. Joh. 2. Hañ gjørde þa mo re Embætte eins trulynds Ad vocati og forsvars Mans/ sem Joh. 2. nefner hañ/ hv ørs Embætte er sina tiltrwad ra/sem hñ helldur svere fyrer/

Avird

Afirdingar og Breste/ mykłu helldur ad aþsaka/ eñ ad æsaka Jær / endelega a mote sijnum Dana. Hans Lærersveinar ur du aller a hønum Trw og Try gdarlauser / þo bryxlade hañ þeim alldrei þar uñ/ epter sij na Uppriesu/ helldur mikłu meir talade hañ til þeirra allra Vinsamlega og Blijdlegast/ Joh. 20. Allteins og ecke ødruvijse mun hañ þa höndla og giøra vid þa godu/ gudhr æddu og Trwudu/ og ecke so ara þeim uñ/ Bryxla edur miñ ast a/ eda æwijta ædur þyrer giefnar Synder og Misgiørn inga/ so þiærre sem þad er so

sem nu er heyrt og sagt / ad Christus mune vęra fra Truu udu Synder vyrer Kierken/ ed ur opinbera þær vyrer Dome/ so þiærre er pad og eñ pa myk lu þiær/ ad pad giǫre añar/ er þetta so? Kalla ecke eda seigia ecke þeir truudu med Paulo? Hvǫr vill ǽklaga edur Forðǽma þa Utvǫldu Guds? Rom. 8.

Oh ein gledeleg Dyrdarleg og Huggunarfull ǽlyktun/ þar ei eingeñ sk skullda/ǽklaga edur Fordǽma Guds utvallda hvǫr mũ þa dyrþast edur kora ad ǽhrǽra edur ǽklaga Synd er þeirra hiña somu/sem Gud

hefur leyst/ pryad og prelsad
j sijnum Syne / og Riettlæte
giørt/ og sagt? Eingenn kann
þ giora/ jæ eingenn eingenn.
Sa sijdaste Dagur mun ve
rda þeim Ogudlegu eirn skielfi
legur Ovedurs Dagur/a hvør
ium hia þeim mun miøg illa
vidra. Enn hia þeim godu/
Gudhræddu og trwudu mun
hann vera eirn godur Vedur Da
gur/a hvørium miøg vel mun
vidra / og allt Gluckn Vedur
hia lyda. Ein Furstleg og
Kongleg Brwdur giefur sig ec
ke ad hvi/ og Ottast þad ecke
þo ad Menn lате skiota med
storum

storum Fallbyssum/ þa hun er heim flutt og færd/ þui hun ve it fyrer vyst / ad þad er ecke heñe til Skada/helldr til Vird ingar og Æru. Eins lyka þa skulu Hiørtu þeirra godu og trwudu / þegar Skruggur og stor Vedur ganga/ helldur sig þar vid gledia og hugga/ ad Dagur þeirra Endurlausnar tekur ad nælgast/ og Drotteñ er ecke langt fra/og mun sna re med synu sydasta Reidarsla ge þar til slaz/og þa leysa fra allre Angist. Tøkum oss þess vegna mz gladværu Giede ǀ stødugre Trw syngia z seigia.

Vpp/ upp myñ Saal at

huga

hnga nu / Aru og Vegsemd
þa/ sem ockur er vijs þa eg
og þu / erum Guds Stoole
hia/ ockar Vardhallds Eing
el þann / er hier nu stidur
vid/þa munum giörla þeck,
ia hañ/eñ þurfum hans ecke
Lid/er þa Samkvæmis Vn,
un stor/ allskynande j Dyrdar,
Kor/ O JESu kom + ecke
teþ/jñleid j Sælu þa / O,
JESu kom og Glede gief/
Guds hwsum læt oss nu/O
JESu þig fyrer utañ ef/
uñ Eilijfd gief oss sia/
AMEN.

Nu epterfylgia nockrar godar Bæner/

1. Vm̄ farsæla Burtfór af þessum Heime / og Sigursæla Vpprisu til Eilyfs Lyfs.

D. Joh. Gerhardi.

DJESu Christe/ Son Gud lifanda Guds/ þu sem fyrer oss varst Ar offestur/ og ert vorra vegna fra Daudum uppriseñ / þu sem med þijnum Dauda/ afmad hefur vorn Dauda / og hefur oss med þine Vpprisu utvegad og forskulldad þa Sigursælu Vpprisu til eilyfs

Lijfs

Lijfs. Þig ſñað † eirn Gud med. Fỏdur og h. Anda/ aka-
kalla eg og bid ab ỏllu hiarta/ad þu giefer mier og veit
er. forſæla Burtfỏr wr Eym-
dum þeſſa Lijfs/og bleſſad
añ Jñgang a Deige Vppriſ-
uñar ſñ i eilijft Lijf. Eg ve
it vel/ad Ending og Takma
rk miña Lijfdaga er mier af
Gude akvardad og nidurſka
mtad/ og ad epter Daudann
mune koma Domureñ. Stat
tu þvi hia mier i Daudanum
ſem ert Deceñ a Kroſſenum
vertu Vernd og Forſvar mitt

a Deigi Domsins/sem mīna vegna varst ranglega dæmd ur/ þegar Tiallðbuð mijns Jardneska hwss er eydelögð þa jnleid þu Sælu mijna j hybijle þess Himneska Föð, urlandsins/ þegar mijn Augu formyrkvast j mijnu sijdasta Dauda Strijde/ þa kveyk þu upp j mijnu Hiarta Lios Tru arennar / þegar Eyru mijn apturbyrgiast og eckert heyra a Dauda Stundu minne/ þa hugga þu mig og Hughreyst med jnvortis Samtale þijnu og Aðvarþe. Þegar þeim ka

lldа Daudans Sveita flær ut
um̃ mÿna Daudvona Lime/
þa lættu mig miñast a þinn
Blodуga Sveita/ sem er full
nægin Verd og einka Boot
fyrer allar mÿnar Synder/ og
fullgiörd Lækning a moote
mÿnum Dauda. A Sveita
þÿnum þeim JESu / mæ
ſtæ Alvóru þÿna til ad End
urleyſa mig/ a Bloodenn/ hv
ad dyrt þu hefur uppa mÿna
Endurlauſn koſtad/ eñ i mo.
kaßlegu Bloddropaña nidur.
falle er andſied/ ad óſpart he
ur Endurlauſnar Verded góll

ded golldeđ + ꝛꝛte lated ver
ed + anagelega. Þegar Mal
ed minkar og tekur ad þverra
j þvi siđasta Dauda Strijde
þa veittu mier samt þa
Naađ/ ad eg fyrer H. Anda
Hiolp og Hiastod/kuñe samt
ad Andvarpa til þijn/ þegar
ẽ mest seinast þreynger Neyd
Daudens ad Hiarta mijnu/
þa vertu hia mier med Hug
gun og Adstod þinar Lijfkr
óntuꝛror Nadar. Og þeg
ar eg er yfergiefeñ af Adstod
allra Skiepna/ þa lattu mig
sem nakvæmast vera um þig

hugad/ veittu mier þár med hina allra hogværustu Þolen mæde/ad gieta lided og um̄bored alla Ogn og Kvól/sim̄ ad Hóndum̄ kan̄ ad koma/ ⁊ leid so min̄ sijder Saal mijna wt af Myrkvastofu þeirre. Eg bid þig/ fyrer þijn allra heilógustu Þijslar Sar/ sem þu leidst j Kvól þin̄e /og á Krossenum. Veittu mier ad gieta yfer unned þan elldlegu Skeyte Diófulsins/ sem han̄ asæker mig med j Daudan-um. Eg bid þig fyrer þær bitru og beysku Kvaler/ giefþ

mier ad gieta stadest umbored
+ sigrad alla Aras + Asokn
peirra. Helvijtsku Magtar-
valldaña. Sie pad mitt hid
sijdasta Ord i pessu Lijfe/ s
JEsus miñ talade sijdast a
Krossenum/ Og medtak svo
mijna aumu Aund og Saal i
pijnar Hendur/hvöria pu hef
ur med svo dyrmætu Verde
keypt pier til Handa/og lat
hana pier vera bezalads.
Lat pu mig epter sælañ Da
uda/pa Saluga Upprisu-Fr
elsa pu mig fra strangu Or
de/a peim Deige Domsins/

þu ſem mier hefur Hialp og Adſtod veitt hier j Liſe. Skugge þinar Naadar ꝛ My ſkunar ſkyle og hylie mijnar Synder / ſleyg þeim j þad Siafar Dıuped þinar Forþi emiſin. Innelyk þu Salu mijna j Byndene þeirra Lifs endu/ſo ad eg med ôllū Vt vôldum komeſt jñ j Sampie lagſkap þeirrar Glede / ſem aller Vtvalder haſa og niota AMEN.

II. Ein god Bæn um̃ Ch riſtelegt Lyþerne ꝛ Framferde.

S. Auguſtinus.

DRottenn Gud minn / gief Hiarta mijnu ad girnast þig/med Girndenne ad leita þijn/og leitande ad finna þig. Vtslöcktu j mier Holldsins Lyst/ og upptendra aptur Elld þinnar Elsku. Rek burt fra mier Anda Drambsemennar/ og gief mier sannarlegt Lijtelæte og Hogværd. Tak burt fra mier Anda Reidinnar/ og gief mier Skiölld Þolinmædennar. Gief mier styrkva Tru stodfasta Von/ og obreittann Kiærleika. Þu Myskunsame Gud / giefdu mier ad ydka

Myskun

Miskunarverkē / ad kienna
i Brioste unn þa piındu/ad le
idretta þa sem Villt fara/
ad hialpa þeim Voludu / ad
stoda þa Fatæku/hugga þa
Hrelldu/vidreysa þa Vnder-
þryckttu/ad fyrergiefa minū
Skulldunautum / og vægia
þeim sem mier a mote giora
ad elska þa er mig hata/og
borga godu fyrer illt/ad for
sma öngvan/helldur heidra
ad breyta epter þeim godu/
en fordast þa Vondu/ad sun
da epter Dygdum og Mann
kostū/ en fia vid Syndum +

Lostum

Lóſum. Gief mier Polenn-
mæde j Motlætenu/ eñ Hoof
ſeme j Medlætenu/ ad porace-
kta þad Jardneſka/ eñ leinge
jaſt epter þvi Himneſka. Ve
ittu Drotteñ ad eg ſie ei j
Hoop þeirra ſem um̃ ſtundar
ſaker trwa/ eñ fallaſtra a fr
eyſtingar Tijmanum. Yfer-
ſkygg þu Hófud mitt j ſtrijd-
denu/ þu ſem ert mijn Von j
Neydeñe og hialp j Hörm-
unguñe. Þetta veittu mier
fyrer þijns heilagaſta Nafns
ſaker/ ſem Bleſſad er fra Ei-
lijfd til Eilijfdar/ Amen.

3. Ein

III. Ein god Bæn sem lesast ma a Kvølld og Morgna.

O Gud vertu mier Syndug um lyknsamur/ og Hialpe mier þyrer þyns H. Nafns sak er/ vertu miñ Gud alla Daga og Tyma / Gud Abrahams/ Gud Isaacs/ Gud Jacobs. Þu allsvalldande gode Gud ꝛ Fader Drottens vors Jesu Christi/ Myskuna þu mier/ og se nd mier til Hlyþdar þiñ hellaga Engel/ sem mig vernde og vardveite þyrer øllum mynum Ovinum/ syrilegum og Osyne legum. J Nafne Fødurs / og Sonar / og Anda Heilags. Sia hier Kroßmark Drottens

vyked

rÿkeð þra mier aller Motſtand arer mÿner / þad Leoneð aþ Kyne Juda heþur Sigur unneð Lÿkna þu mier Lauſnare he imſins / þu ſem mig heþur a Kroſſinum Endurleyſt / þyrer þitt Blood / hialpa þu mier / þig bid eg / Heilage gode Gud Heilage ſtyrkve Gud / þu Al mattuge Gud / Myſkuna þu mier / og Vernda mig a þeſſum Deige (þeſſare Nottu) þra øllu Illu til Lÿþs og Saalar / Amen.

Ender Bæklingſins.